

de eerste dagen van November; alle ingekomen antwoorden steken gelukkig gunstig af bij Westkapelle. Westschouwen meldt 1 dood roodborstje in den nacht van 1 op 2 November 3 stuks van 3 op 4 November, toen er zich naar schatting 1000 dezer diertjes bij den vuurtoren ophielden. Westhoofd bij Ouddorp (Goeree) had in den nacht van 3 op 4 November 17 doode roodborstjes (in totaal werd het aantal rondfladderende vogels van deze soort op 1000 geschat). De heer J. Troost, opzichter van dezen vuurtoren, had meer dan 50 slachtoffers verwacht, doch waarschijnlijk hebben katten veel aangevlogen vogels weggesleept. Bij dezen vuurtoren vlogen dien nacht veel meer roodborstjes rond dan de opzichter en de dienstdoende lichtwachter ooit gezien hadden.

Van het lichtschip Maas vermeldt de eerste gezagvoerder, de heer J. Cupido, een aantal van ongeveer 300 roodborstjes; 6 stuks werden dood gevonden.

Bij de noordelijke posten verschenen de roodborstjes in geringer aantal. Zoo werd op het lichtschip Terschellingerbank 1 exemplaar dood gevonden in den morgen van 5 November, te Eyerland (Texel) 1 op 4 November. De heer W. Stobbe, opzichter van den Brandaris (Terschelling) schatte het aantal in het licht vliegende roodborstjes in de nachten van 2-3 November, 4-5 November en 6-7 November telkens op 100; alleen op 5 November waren er 3 slachtoffers. Van Hollum (Ameland) en van Schiermonnikoog werden geen aangevlogen roodborstjes gerapporteerd, al werden in den morgen van 6 November op Schiermonnikoog verschillende roodborstjes bij den vuurtoren gezien.

In het algemeen verschenen dit najaar veel vogels bij de vuurtorens en lichtschepen; te Westschouwen wordt van „vele duizenden” vogels gesproken in den nacht van 1 op 2 November, terwijl er den volgenden nacht nog veel meer vogels waren. Meermalen wordt trouwens van duizenden rondvliegende vogels gewag gemaakt; het lichtschip Maas meldt ongeveer 10.000 spreuwen van 21 op 22 October, terwijl het aantal in den nacht van 2 op 3 November niet te begrooten was, evenals zulks het geval was op de Terschellingerbank van 28 op 29 October; laatstgenoemd lichtschip maakt melding van honderdduizenden vogels in den nacht van 2 op 3 November, van vele duizenden voor 4-5 November. Eyerland (Texel) had zeer drukke trek-nachten van 21-22 October, 28-29 October, 3-4 November en 4-5 November. De Brandaris noemt een aantal van 50.000 spreuwen en enkele duizenden vogels van andere soort van 2 op 3 November. Het aantal aangevlogen vogels wordt herhaaldelijk als honderden opgegeven, vooral door de lichtschepen.

Vergeleken bij deze cijfers is de nachtelijke doortrek op Ameland en Schiermonnikoog gering geweest, met maxima van 1000 tot 2000 per nacht.

Misschien is er ook buiten de vuurtorens iets gemerkt van drukken doortocht van roodborstjes. Het lijkt mij van belang daarover gegevens te vernemen. J. DRIJVER.

Het strikken van Lijsters. In langen tijd zijn er geen berichten ingekomen over het strikken van lijsters, een bedrijf, dat vroeger in vele streken van ons land werd uitgeoefend. De Vogelwet 1912, op 1 Januari 1914 in werking getreden, heeft, onder inachtneming van een overgangstermijn, deze vogelvangst verboden.

In October 1935 werd evenwel onder Swalmen (L.) door de Kon. Marechaussee proces-verbaal opgemaakt, nog wel tegen een onbezoldigd gemeentewachter, wegens het plaatsen van dergelijke strikken en wegens het vervoeren van een lijster.

De Nederlandsche Vereeniging tot Bescherming van Vogels heeft in het bovenbedoelde feit aanleiding gevonden zich te wenden tot Politie en Marechaussee, met het verzoek op het strikken van lijsters zooveel mogelijk toe te zien. DR.

Novemberwaarnemingen van een Kleine Strandlooper. Op 19 November 1935, 's middags, nam ik in den Amsterdampolder ter hoogte van de Balkenhaven een exemplaar van de Kleine Strandlooper, *Calidris minuta* (Leisl.) waar. Als bijzonderheid moet hierbij medegedeeld worden, dat dit ex. de drie voorteenen aan den linkerpoot miste. Overigens was het dier gezond, want ondanks ijverig naspeuren, gelukte het me later niet meer de vogel terug te vinden.

Daar *Calidris minuta* (Leisl.) volgens Dr. G. J. van Oordt en Jan Verweij in „Voorkomen en trek der in Nederland in het wild waargenomen vogelsoorten” doortrekt tot een eind in October en ik zelf deze soort in 1934 op 27 Oct. in drie ex. en in 1935 op 14 Oct. ook in drie ex. bij Amsterdam voor het laatst gezien had, leek mij deze waarneming wel waard te worden vermeld.

Amsterdam, 25 Nov. '35.

J. E. SLUITERS.

Gezichtsscherpte van Boomvalken. In Augustus 1935 kregen we weer gelegenheid om bij een paar boomvalken met juist uitgevlogen jongen een paar weken waar te nemen, en voor het eerst zagen we nu, hoe de jongen met zonnig weer vrijwel uitsluitend met libellen gevoerd

werden. De ouden vingen de libellen voor een groot deel in de onmiddellijke omgeving van de jongen, d.w.z. binnen één kilometer van hen vandaan; enkele vingen ze verder weg. We hadden overvloedig gelegenheid vast te stellen, waarop ze een vliegende libel gewoonlijk zagen. Aan hun manier van vliegen was n.l. gemakkelijk te zien, of ze op een prooi afvlogen of niet. Die afstand lag meestal tussen de 100 en 200 meter, dat wil dus zeggen, dat ze zelden een libel pas bemerkten als hij dichterbij dan 100 m was, en dat ze hem nog konden zien, als hij 200 m weg was. Nu is het lichaamsdeel van een libel dat voor elk oog op de grootste afstand nog te zien is, zijn borststuk, en we kunnen de afmeting die hierbij voor ons van belang is (afstand van rug tot buik) schatten op maximaal 2 cm. De hoek waaronder de valk het dier dan nog kan zien, is te bepalen door de verhouding 2 : 20 000; deze hoek is 21 boogseconden. De gezichtsscherpte van een mens is onder dezelfde omstandigheden ongeveer tweemaal zo grof, een mens ziet voorwerpen pas als ze onder een hoek van 35-40 seconden voor hem verschijnen, tenminste zolang het voorwerp donkerder is dan zijn omgeving, wat ook hier het geval was (zandstuiving).

N. TINBERGEN.

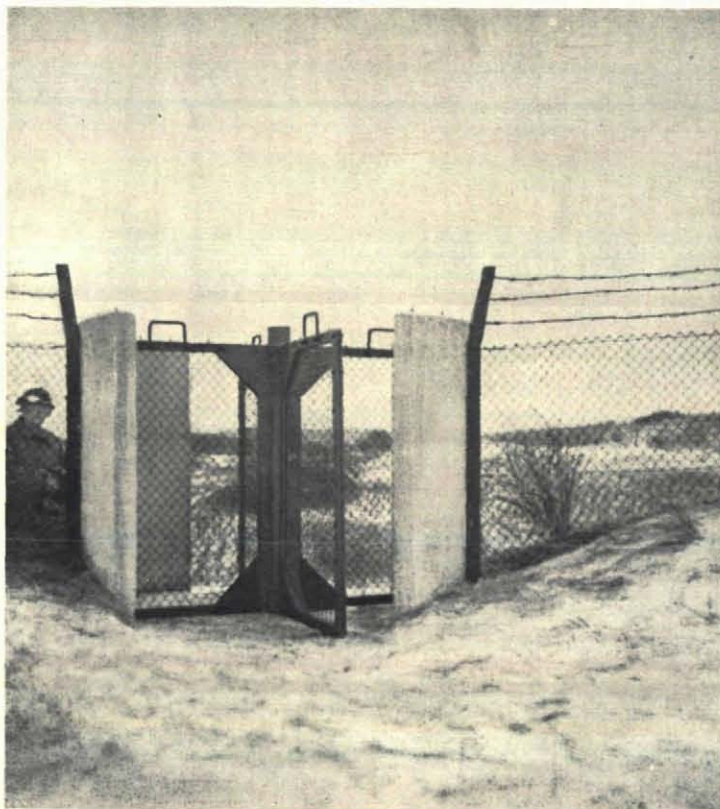
Brave Waterleiding. De duinwaterleidingen hebben onzerzijds al menig verwijt te verduren gehad en terecht.

Maar daar staat wel tegenover, dat ze ook hun goede kwaliteiten hebben en dat ze duizenden hektaren duinterrein behoed hebben tegen *andere* gevaren dan de ontwatering en dat mogen we wel waardeerden. En de methoden, daarbij toegepast, kunnen ons weer van dienst zijn wanneer eenmaal, wat wij altijd nog hopen, de duinen, bevrijd van overmatige ontwatering en afzanderij, in hun oude glorie hersteld een echt nationaal park zullen zijn, deze term nu eens gebruikt zonder oppervlakkigheid en kinderachtige overdrijving.

De methoden mogen vaak wrevel wekken, maar we kunnen er niet buiten. Zie ook de Westduinen bij den Haag. Het vernuftig toestel, dat we hier afbeelden en waar die dame zoo'n beetje zuur naar staat te kijken, bevindt zich in de sterke verdedigingslinie langs den zuidkant van het Provinciaal Waterleidingbedrijf bij Bergen en Noordholland.

De Berger duinen zijn nog gewijd aan de jacht en nu wil de waterleiding wèl wandelaars op haar terrein toelaten, maar geen konijnen en heeft daarom met beton en ijzerwerk en vlechtdraad een „konijnenproef“ tourniquet geconstrueerd. Het ziet er nog een beetje bar uit, maar als we de flanken beplanten met eglantier en kardinaalsmuts en consorten, dan wordt het nog aardig genoeg. We hopen bij gelegenheid ons voordeel te kunnen doen met deze vinding.

JAC. P. TH.

Vliegsnelheid van Boomvalken. Bij de enkele malen, dat een oude boomvalk op grote afstand van zijn jongen een libel ving, konden we de snelheid meten, waarmee hij hierna naar zijn jongen terugvloog. We konden hem bij het wegvliegen, na een voeding, met de kijker heel